

Llywodraeth Cymru Welsh Government

Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol

Canllaw i Geiswyr Grantiau (Fersiwn 3 - Gorffennaf 2017)

Mae'r Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol yn gynllun grant cyfalaf sy'n cael ei weithredu gan Lywodraeth Cymru. Mae grantiau ar gael ar ddwy lefel; grantiau bach dan £25,000 a grantiau mwy o hyd at £250,000. Gellir defnyddio'r grantiau i wella cyfleusterau cymunedol sy'n ddefnyddiol i bobl yn y gymuned, ac yn cael eu defnyddio'n helaeth ganddynt.

Mae'r Rhaglen yn agored i fudiadau'r sector gwirfoddol a chymunedol, gan gynnwys mentrau cymdeithasol. Mae'r Rhaglen yn canolbwyntio ar gynyddu cyfleoedd, sicrhau ffyniant i bawb a datblygu cymunedau cadarn lle mae pobl yn cael eu cynnwys a'u grymuso. Mae disgwyl i bob ymgeisydd weithio gyda phartneriaid a all ddod o'r sector cyhoeddus, preifat neu'r trydydd sector.

Rhoddir blaenoriaeth i geisiadau gan gyn ardaloedd clwstwr Cymunedau yn Gyntaf, ond croesewir ceisiadau gan ardaloedd eraill hefyd ac rydym yn disgwyl ariannu'r rhai gorau ymysg y rhain.

Darllenwch y canllaw canlynol yn ofalus cyn llenwi'r "ffurflen gais am grant bach" neu'r "ffurflen datgan diddordeb" os ydych yn chwilio am grant mwy.

Mae'n bosibl y bydd y canllaw hwn yn cael ei ddiwygio o dro i dro. Bydd y fersiwn diweddaraf bob amser ar gael ar ein gwefan drwy'r ddolen isod. Eich cyfrifoldeb chi yw sicrhau mai'r canllaw rydych chi'n ei ddefnyddio yw'r fersiwn diweddaraf.

https://llyw.cymru/rhaglen-cyfleusterau-cymunedol-0?_ga=2.138030582.710151256.1557933423-2139300231.1540802349

Pwy sy'n gymwys i wneud cais am y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol?

Rydym yn chwilio am geisiadau sy'n cael eu harwain gan y gymuned. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i'r ymgeisydd arweiniol fel arfer fod yn fudiad cymunedol neu yn y sector gwirfoddol (gweler isod am eithriadau). Er enghraifft, grŵp cymunedol, elusen gofrestredig neu fenter gymdeithasol. Rydym yn awyddus i annog gweithio mewn partneriaeth ac felly yn ei gwneud yn ofynnol bod ceisiadau'n cynnwys partneriaid yn y sector cyhoeddus, preifat neu'r trydydd sector.

Byddwn yn derbyn ceisiadau gan awdurdodau lleol mewn cyn glystyrau Cymunedau yn Gyntaf pan nad oes grŵp cymunedol addas i arwain y cais. Yn yr amgylchiadau hyn bydd yn rhaid i'r awdurdod lleol ddangos y bu cyfranogiad cymunedol ystyrlon wrth ddatblygu'r cais.

Fel gofyniad sylfaenol, mae'n rhaid i'r prif ymgeisydd/mudiad arweiniol allu dangos ei fod yn fudiad sydd wedi sicrhau'r canlynol:

- Cyfansoddiad neu restr o reolau, wedi'u dyddio a'u llofnodi fel rhai 'mabwysiedig' gan y Cadeirydd, neu uwch swyddog arall ar ran y Bwrdd neu'r Ymddiriedolwyr;
- Cyfrif banc, yn ei enw ei hun, a oedd yn gofyn am o leiaf dau lofnodwr (nad ydynt yn perthyn);
- Tystiolaeth i ddangos bod unrhyw elw sy'n cael ei ddosbarthu yn fach iawn h.y. wedi'i gyfyngu i'r elw o'r cyfalaf a fuddsoddiwyd gyda'r llog lleiaf posibl. Dylai manylion y polisi hwn fod wedi'u nodi yng nghyfansoddiad neu reolau eich mudiad;
- Llai na £150,000 mewn cronfeydd wrth gefn anghyfyngedig. Rhaid i ymgeiswyr sydd â dros £150,000 mewn cronfeydd wrth gefn anghyfyngedig hefyd ddarparu gwybodaeth am bolisi cronfeydd wrth gefn y mudiad. Dylai hyn gynnwys p'un ai a yw'r cronfeydd hynny'n cael eu buddsoddi yn y prosiect ai peidio, ac os nad ydynt, pam hynny.

Partneriaid a phartneriaid allweddol

Mae **partner** yn sefydliad rydych yn gweithio gydag ef i weithredu eich cyfleuster ac i gyflawni eich prosiect. Er enghraifft: mae grŵp cymunedol arall yn defnyddio eich cyfleuster yn rheolaidd ac yn cynnig cyfleoedd i bobl leol gael gafael ar hyfforddiant, cyngor a chefnogaeth, neu ddim ond i gymdeithasu ag eraill. Mae cefnogaeth gan bartneriaid yn eich helpu chi i ddangos bod galw am eich prosiect a bod y cyfleuster cymunedol rydych yn gobeithio ei wella yn cael ei ddefnyddio'n helaeth.

Bydd angen i'r holl geisiadau ddangos sut mae'r gymuned wedi bod yn rhan o'r gwaith o ddatblygu'r prosiect a sut bydd yn parhau i gymryd rhan yn y ffordd y bydd y cyfleuster yn cael ei weithredu yn y dyfodol. Gall partneriaid eich helpu chi i ddarparu'r dystiolaeth hon. Er enghraifft, gallai busnes, siop neu swyddfa bost leol eich helpu chi i godi arian neu godi ymwybyddiaeth o'ch cynlluniau, gan gynnwys hyrwyddo digwyddiadau ymgysylltu â'r gymuned.

Mae **partner allweddol** yn sefydliad rydych yn gweithio gydag ef ar lefel mwy strategol megis eich awdurdod lleol, bwrdd iechyd lleol, cyngor gwirfoddol sirol neu un o raglenni Llywodraeth Cymru fel Teuluoedd yn Gyntaf, Dechrau'n Deg neu Gymorth i'r Rhaglen Cymunedau am Waith gan bartner allweddol fydd yn helpu i ddangos pwysigrwydd strategol eich prosiect yn eich ardal. Er enghraifft, os yw eich cyfleuster cymunedol yn cynnal lleoliad Dechrau'n Deg neu'n darparu mynediad i wasanaethau allgymorth iechyd ar gyfer yr ardal gyfagos, megis cynnal sesiynau'r Cynllun Cenedlaethol i Atgyfeirio Cleifion i Wneud Ymarfer Corff. Efallai bydd partneriaid allweddol hefyd yn eich helpu chi i ddangos na fydd eich prosiect yn dyblygu gwasanaethau sydd ar gael yn rhywle arall yn y gymuned.

Os yw eich prosiect mewn cyn glwstwr Cymunedau yn Gyntaf a/neu yn darparu gwasanaethau sy'n cael eu hariannu gan Gronfa Dreftadaeth Cymunedau yn Gyntaf o fis Ebrill 2018 ymlaen, bydd cefnogaeth eich awdurdod lleol yn eich helpu i brofi hyn.

Pwy nad ydynt yn gymwys i wneud cais?

Ni fyddwn yn derbyn ceisiadau gan y mathau canlynol o sefydliadau; er y gallant fod yn bartneriaid mewn unrhyw brosiect lle mae'r cais yn cael ei arwain gan fudiad cymunedol neu yn y sector gwirfoddol neu fenter gymdeithasol:

- Awdurdodau lleol (ac eithrio yn yr amgylchiadau eithriadol a nodir uchod);
- Byrddau iechyd;
- Cynghorau tref a chymuned;
- Corff cyhoeddus arall; a
- Sefydliadau a busnesau yn y sector preifat.

Meini prawf cymhwysedd ychwanegol

Rhaid i bob cais am gyllid ddangos bod gan y mudiad arweiniol hawl gyfreithiol i gyflawni'r gwaith arfaethedig. Gellir dangos tystiolaeth o hyn drwy brofi mai'r mudiad yw perchennog cyfreithiol yr adeilad fydd yn cael ei atgyweirio neu'r tir y bydd unrhyw estyniad neu adeilad newydd yn sefyll arno. Os bydd angen morgais ar gyfer y tir neu'r adeilad, bydd angen i ymgeiswyr ddangos bod y benthyciwr yn cydsynio â'r gwaith arfaethedig.

Os nad y mudiad arweiniol sy'n berchen ar y tir neu'r adeilad fydd yn cael ei wella, yna mae'n rhaid i geisiadau gynnwys tystiolaeth o brydles tymor hir (gydag o leiaf 10 mlynedd yn weddill) am rent fforddiadwy. Bydd angen i ymgeiswyr hefyd gael caniatâd ysgrifenedig y landlord i gyflawni'r gwaith arfaethedig.

Beth y gellir ei ariannu dan Raglen Cyfleusterau Cymunedol?

Cynllun grant cyfalaf yn unig yw'r Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol. Mae grantiau ar gael i wella cyfleusterau cymunedol yn ffisegol; gallai hyn gynnwys tir ac adeiladau.

Ystyr **cyfalaf** yw gwaith ffisegol, a'r ffioedd proffesiynol sy'n uniongyrchol gysylltiedig â'r gwaith ffisegol (gan gynnwys TAW nad ellir ei hawlio yn ôl).

Weithiau bydd prynu offer yn gymwys, er enghraifft, pan fydd prosiect yn cynnwys gosod cyfleuster newydd fel cegin neu ystafell TG. Ni fydd y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol yn talu am brynu cerbydau, cyfnewid dodrefn na diweddarau cyfarpar TGCh.

Nid yw'r cynllun yn darparu grantiau ar gyfer costau **Refeniw**, gan gynnwys y costau sy'n gysylltiedig â datblygu cynllun busnes, astudiaeth ddichonoldeb; prosiect dylunio yn unig; neu gostau staff a chostau gweithredu eraill.

Ni fydd y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol yn ystyried ceisiadau ôl-weithredol h.y. pan fydd y gwaith wedi dechrau cyn i'r cyllid gael ei ddyfarnu.

Rhaid i'r holl geisiadau gael eu cyflwyno ar y cyd â chopi o gyfrifon blynyddol diweddaraf yr ymgeisydd pan fyddant ar gael. Rydym yn cydnabod na fydd y wybodaeth hon ar gael gan rai mudiadau sydd newydd eu ffurfio eto.

Meini Prawf Cyllido Cyffredinol

Mae'r Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol yn croesawu ceisiadau gan gymunedau ledled Cymru. Bydd ceisiadau gan gyn glystyrau Cymunedau yn Gyntaf yn cael blaenoriaeth, ond rydym hefyd yn disgwyl ariannu'r ceisiadau gorau o ardaloedd eraill. Bydd angen i bob cais ddangos bod y cyfleuster sy'n cael ei wella o bwysigrwydd strategol yn y gymuned leol, ac yn gallu dangos tystiolaeth o'r canlynol:

- Ei fod yn angenrheidiol ac yn cael ei ddefnyddio'n helaeth gan y gymuned ac, neu fydd yn cynnig gwasanaethau nad ydynt yn cael eu dyblygu yn yr ardal gyfagos;
- Ei fod yn darparu gwasanaethau neu'n cynnal gweithgareddau sy'n cynnig cyfleoedd lleol i bobl wella eu bywydau. Gallai hyn gynnwys mynediad i hyfforddiant, cymorth cyflogadwyedd, gweithgareddau iechyd a lles neu wasanaethau sy'n canolbwyntio ar y blynyddoedd cynnar;
- Ei fod yn ailgyflwyno neu'n atal colli gwasanaethau cymunedol hanfodol;
- Ei fod yn cael ei gefnogi gyda chymorth y gymuned leol a'i ddatblygu ar y cyd â hi;
- Ei fod yn cael ei gefnogi gan yr awdurdod lleol, y cyngor gwirfoddol sirol lleol, y bwrdd iechyd lleol neu bartner allweddol tebyg;

- Ei fod yn gynaliadwy dros y tymor canolig i'r hirdymor (o leiaf 3-5 mlynedd).

Cynnwys y Gymuned

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i sicrhau bod cymunedau'n rhan o'r broses o ddatblygu prosiectau a mentrau lleol sy'n cael cyllid gan y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol. Nod y term **cynnwys y gymuned** yw cynnwys ystod eang o lefelau a mathau o ymgysylltu gan bobl leol, gan gynnwys: Rhannu gwybodaeth, er mwyn sicrhau bod cynifer o bobl â phosibl yn gwybod am y prosiect arfaethedig;

- Grymuso pobl leol, datblygu eu sgiliau a'u hyder a darparu cyfleoedd iddynt gymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau yn lleol;
- Cyfranogiad gweithgar gan bobl leol yn y prosiect, gan gynnwys cymryd rhan mewn cyfarfodydd gwneud penderfyniadau a strwythurau ffurfiol megis pwyllgorau rheoli.

Bydd disgwyl i fudiadau hyrwyddo egwyddorion cydraddoldeb, amrywiaeth, cynhwysiant a hawliau dynol. Ni ddylai mudiadau oddef arferion gwahaniaethol - e.e. hiliaeth, neu rywiaeth - na chaniatáu i adnoddau Llywodraeth Cymru gael eu defnyddio i wneud hynny.

Mae grantiau ar gael ar gyfer gwaith cyfalaf i ddarparu neu i wella **cyfleusterau cymunedol** sy'n cynnig o leiaf un o'r gweithgareddau/gwasanaethau canlynol sy'n helpu i gynyddu cyfleoedd a lleihau anghydraddoldeb:

- Darparu, diogelu neu ail-gyflwyno gwasanaeth cymunedol gwerthfawr megis mynediad at undeb credyd, swyddfa'r post, llyfrgell, neu siop gymunedol;
- Gweithgaredd seiliedig ar sgiliau neu hyfforddiant arall sy'n arwain at gymhwyster cydnabyddedig, lleoliadau gwaith neu gyfleoedd gwirfoddoli sy'n gwella rhagolygon gwaith unigolion;
- Cynnal gwasanaethau iechyd lleol fel gweithgareddau ymarfer corff neu fyw'n iach gan gynnwys gweithgareddau wedi'u hanelu at bobl hŷn;
- Helpu i greu cydlyniant cymunedol drwy ddarparu ffocws ar gyfer digwyddiadau cymunedol; cyfleoedd ar gyfer ymgysylltu neu wirfoddoli yn y gymuned;
- Helpu i greu rhwydweithiau cymdeithasol cryf sy'n caniatáu i bobl weithio gyda'i gilydd yn lleol gan eu galluogi i ddylanwadu ar benderfyniadau ar lefel leol, ranbarthol a chenedlaethol;
- Darparu mynediad cymunedol i adnoddau TG, mynediad at fand eang a/neu hyfforddiant TG i gynorthwyo cynhwysiant digidol;
- Cynnal banc bwyd/dillad/dodrefn, cydweithfa fwyd, mynediad at wasanaethau cyngor neu weithgaredd tebyg arall;
- Gweithgareddau a gwasanaethau sy'n targedu digartrefedd fel Lloches Nos neu fynediad at dai neu gyngor arall;

- Cynnal gweithgareddau sy'n cael eu cyflwyno drwy un o raglenni Llywodraeth Cymru megis Cymunedau yn Gyntaf neu Dechrau'n Deg;
- Addasiadau er mwyn galluogi'r cyfleuster i ddarparu gofal plant;
- Annog cydleoli grwpiau a darparwyr gwasanaethau lleol i wella cynaliadwyedd cyffredinol y cyfleuster a sicrhau darpariaeth fwy integredig o'r gwasanaethau hyn er lles y gymuned;
- Gwneud y gorau o'r cyllid sydd ar gael drwy osgoi dyblygu gwasanaethau a gweithio gyda phartneriaid lleol eraill yn y gymuned, y sectorau cyhoeddus a phreifat i wella cyfleoedd bywyd pobl leol.

Gwirfoddolwyr a Gwirfoddoli

Gall pobl o bob oed gael budd sylweddol o'r profiad o wirfoddoli, boed hynny yn sgil profiad gwaith neu barhau'n weithgar ac yn rhan o fywyd y gymuned. Mae mudiadau yn cael budd enfawr o amser gwirfoddolwyr - heb hyn, ni fyddai'n bosibl iddynt ddarparu llawer o wasanaethau a gweithgareddau.

Mae gweithio gyda gwirfoddolwyr hefyd yn helpu i ddangos sut mae prosiect wedi ymgorffori ym mywyd y gymuned. Caiff ymgeiswyr eu hannog i ddangos tystiolaeth o sut mae'r mudiad yn gweithio gyda gwirfoddolwyr. Dylai ymgeiswyr hefyd ystyried a ydynt yn gweithio'n gynhwysol gyda gwirfoddolwyr sy'n cynrychioli natur amrywiol y gymuned ehangach. Dylai ceisiadau gynnwys sut mae'r mudiad yn cefnogi gwirfoddolwyr i sicrhau eu bod yn cael y profiadau gorau ac yn cael eu diogelu'n briodol. Mae rhagor o wybodaeth am sut gall y Cynghorau Gwirfoddol Sirol Lleol a Chyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru eich helpu i ddatblygu polisiau ar wirfoddoli a diogelu ar gael isod:

<http://www.wcva-safeguarding.org.uk/Diogelu>

<http://www.gwirfoddolicymru.net/landing/>

Beth yw'r grant lleiaf/mwyaf sydd ar gael gan y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol?

Mae dwy lefel o grantiau ar gael:

- Grantiau bach o hyd at £25,000, gyda'r lleiaf yn £5,000.
- Grantiau mwy o hyd at £250,000, gyda'r lleiaf yn £25,001.

A fydd angen i mi sicrhau arian cyfatebol ar gyfer fy nghais?

Dylech geisio sicrhau arian cyfatebol cyfalaf ar gyfer eich prosiect h.y. ni ddylech ofyn am grant i dalu am gyflawni 100% o'r gwaith ffisegol. **Nid** oes angen i'r arian cyfatebol fod yr un faint â swm y grant y gofynnwyd amdano, gall fod yn fwy neu'n llai na'r swm y gwnaed cais amdano.

Byddwn hefyd yn gofyn i chi sut byddwch yn ariannu eich costau refeniw, sef costau gweithredu eich cyfleuster. Bydd y wybodaeth hon yn cael ei defnyddio i ddangos pa mor gynaliadwy yw'r prosiect. Does dim modd defnyddio cyllid refeniw fel arian cyfatebol ar gyfer y prosiect cyfalaf.

Cronfa grant dewisol yw'r Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol. Ni allwn warantu y bydd pob cais a allai gael ei ariannu yn cael cyllid. **Rydym yn gwybod y bydd nifer y ceisiadau ar gyfer y Rhaglen yn fwy na'r swm y gallwn ei ddyrannu sy'n golygu y bydd yn rhaid i ni wrthod rhai ceisiadau da gan nad oes gennym ddigon o arian i ariannu bob un ohonynt.**

Mae Llywodraeth Cymru yn awyddus i sicrhau bod ei holl gynlluniau grant yn darparu'r gwerth gorau posibl am arian cyhoeddus. O ganlyniad, byddem yn hoffi gweld ceisiadau gyda chymaint o arian cyfatebol ag y bo modd gan fod hyn yn caniatáu i'r arian cyhoeddus fynd ymhellach. Gall arian cyfatebol fod yn arian parod neu ar ffurf ymarferol. Er nad ydym yn pennu isafswm arian cyfatebol, bydd y prosiectau hynny sydd wedi sicrhau cyllid arall yn sgorio'n uwch yn erbyn y meini prawf cyllido a nodir isod.

Cyllid ar ffurf ymarferol

Caiff cyllid ar ffurf ymarferol ei ddiffinio fel cyfraniadau at brosiect sy'n cael eu rhoi ar ffurf nwyddau a gwasanaethau yn hytrach nag arian. Dylid rhoi gwerth ariannol i'r rhain wrth eu cynnwys fel arian cyfatebol.

Gallai arian cyfatebol ar ffurf ymarferol ar gyfer grant cyfalaf gynnwys deunyddiau neu sgiliau wedi'u rhoi gan bartneriaid y prosiect neu dir neu adeiladau wedi'u darparu am gost isel neu am ddim drwy drosglwyddo asedau cymunedol.

Beth yw'r broses ymgeisio?

Bydd y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol yn gweithredu ar sail dreigl. Mae hyn yn golygu na fydd cyloedd ceisiadau. Gellir cyflwyno ceisiadau unrhyw adeg.

Bydd ceisiadau unigol yn mynd rhagddynt mor gyflym ag y bo modd, yn seiliedig ar ba mor gyflym y derbynnir y wybodaeth angenrheidiol gan yr ymgeiswyr.

Gall mudiadau gyflwyno mwy nag un cais ond dim mwy na thri mewn unrhyw gyfnod o dair blynedd. Gellir rhoi uchafswm o £250,000 i un mudiad o fewn cyfnod o dair blynedd.

Ceisiadau dan £25,000

Mae'r ffurflen gais ar gyfer y grant dan £25,000 wedi'i llunio i fod yn gymharol syml. Rydym eisiau rhoi cynnig i bob math o fudiadau, beth bynnag eu gallu, i gael mynediad at gyllid ar y lefel hon. Rhaid cael rhagor o wybodaeth ar gyfer grantiau mwy.

Bydd y ffurflen gais yn profi pa mor gymwys yw'r mudiad arweiniol ac yn sicrhau bod y cynnig yn cyd-fynd â meini prawf y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol sydd wedi'u nodi uchod. Bydd hefyd yn ein galluogi ni i ystyried p'un ai a oes ymgysylltu cymunedol ystyrlon wedi bod wrth ddatblygu'r prosiect. Dylai

mudiadau sy'n cyflwyno cais am grant dan £25,000 sicrhau bod cyfrifon blynyddol diweddaraf y mudiad yn cael eu darparu hefyd pan fyddant ar gael (neu, os nad ydynt, amcanestyniadau ariannol a chynllun busnes).

Bydd yn rhaid i ymgeiswyr nodi o leiaf un partner darparu allweddol. Yn ystod ein proses o asesu'r ceisiadau byddwn yn siarad â'ch partneriaid allweddol ac adrannau eraill Llywodraeth Cymru sydd â diddordeb yn y cynigion i drafod y prosiect. Mae'r ffurflen yn galluogi ymgeiswyr i sôn wrthym am y prosiect a'r hyn y maent yn gobeithio ei gyflawni mewn 500 gair neu lai. Cadwch at y terfyn geiriau gan y bydd hyn yn ein helpu i brosesu ceisiadau cyn gynted ag y bo modd.

Bydd y ceisiadau'n cael eu sgorio yn unol â'r **meini prawf cyllido** canlynol:

Maes Asesu	Sgôr uchaf
Datblygu Prosiect	10
Cynnwys y Gymuned	20
Arian Cyfatebol	15
Cydweithio â Phartneriaid	15
Gallu i Ddarparu'r Prosiect	10
Budd i'r Gymuned	15
Clwstwr Cymunedau yn Gyntaf	5
Cynaliadwyedd y Prosiect	10
Cyfanswm	100

Ni fydd unrhyw brosiect sy'n sgorio llai na 60 yn erbyn y meysydd uchod yn cael ei ariannu gan ein bod yn ystyried na fyddai unrhyw brosiect sy'n cael sgôr o dan y lefel hon yn cael ei ddatblygu'n ddigonol. Fodd bynnag, ni fydd sicrhau'r sgôr isaf posibl o chwe deg yn gwarantu y bydd grant yn cael ei ddyfarnu. Y ceisiadau gyda'r sgoriau uchaf fydd yn cael eu hariannu gyntaf, a bydd nifer y ceisiadau sy'n denu cyllid yn dibynnu ar swm y cyllid sydd ar gael a faint o geisiadau da sy'n dod i law.

Bydd yn rhaid darparu copi o gyfrifon blynyddol diweddaraf (os ydynt ar gael) gyda ffurflenni cais gorffenedig ar gyfer grantiau dan £25,000. Rydym yn annog mudiadau i ddarparu copïau electronig o ddogfennau atodol lle bo hynny'n bosibl i communityfacilitiesproghelp@gov.wales. Mae'n rhaid cyflwyno'r ffurflen gais wedi'i llofnodi gan ddau lofnodwr perthnasol (nad ydynt yn perthyn) ar ffurf copi caled. Mae modd i chi gyflwyno ceisiadau yn Gymraeg neu yn Saesneg.

Rydym yn anelu at ymateb i bob cais o dan £25,000 **o fewn 60 diwrnod gwaith**. Efallai na fydd hyn yn bosibl bob amser a bydd yn dibynnu ar nifer y ceisiadau sy'n cael eu prosesu ar unrhyw adeg benodol. Grant dewisol yw'r Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol a gwyddom y bydd yn rhaid i ni wneud rhai penderfyniadau ariannu anodd. Nid ydym yn disgwyl cael digon o arian i dalu am yr holl geisiadau y byddai modd eu hariannu.

Ni fydd mudiad y mae ei geisiadau ar gyfer prosiectau tebyg wedi cael eu gwrthod **dair gwaith** yn gymwys i wneud cais arall ar gyfer y rhaglen.

Ceisiadau ar gyfer rhwng £25,001 a £250,000

Mae dau gam i'r broses ymgeisio ar gyfer y grantiau mwy; cam Datganiad o Ddiddordeb a cham Cais Llawn.

Datganiad o Ddiddordeb

Bwriad y cam Datganiad o Ddiddordeb yw atal mudiadau nad yw eu ceisiadau yn debygol o fod yn llwyddiannus rhag ymrwymo adnoddau gwerthfawr i ddatblygu cais llawn. Ffurflen gais fer yw'r Datganiad o Ddiddordeb a fydd yn profi pa mor gymwys yw'r mudiad arweiniol; sut mae'r cynnig yn cyd-fynd â meini prawf y cynllun ac a fydd yn ein galluogi ni i ystyried p'un ai a oes ymgysylltu cymunedol ystyrlon ar y gweill. Unwaith eto, bydd y Datganiadau o Ddiddordeb yn cael sgôr yn unol â'r meysydd asesu a nodir uchod.

Bydd mudiadau sydd â sgôr Datganiadau o Ddiddordeb 60 ac uwch yn erbyn y meysydd asesu yn cael eu gwahodd i gyflwyno cais llawn. Rhoddir adborth i ymgeiswyr llwyddiannus i'w helpu i nodi meysydd lle bydd angen mwy o wybodaeth ar y cam cais llawn.

Darperir adborth hefyd er mwyn ceisio helpu ymgeiswyr aflwyddiannus i wella eu Datganiadau o Ddiddordeb cyn eu hailgyflwyno (ar gais) ar gyfer y ceisiadau hynny sy'n sgorio o dan y lefel isaf.

Bydd yn rhaid i ymgeiswyr nodi o leiaf un partner allweddol ar y cam hwn. Yn ystod ein proses o asesu'r Datganiad o Ddiddordeb byddwn yn siarad â'ch partneriaid allweddol ac adrannau eraill Llywodraeth Cymru sydd â diddordeb yn y cynigion er mwyn trafod y prosiect. Bydd y Datganiad o Ddiddordeb yn caniatáu i ymgeiswyr sôn wrthym am y prosiect a'r hyn y maent yn gobeithio ei gyflawni mewn 500 gair neu lai.

Dylai Datganiadau o Ddiddordeb sydd wedi'u cwblhau gynnwys copi o gyfrifon blynyddol diweddaraf y mudiad (os ydynt ar gael) a dylid eu cyflwyno yn electronig i flwch post Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol yn: communityfacilitiesproghelp@gov.wales neu ar ffurf copi caled os yw'n well gennych (gweler isod am gyfeiriad post llawn). Mae modd i chi gyflwyno ceisiadau yn Gymraeg neu yn Saesneg.

Byddwn yn anelu at ddarparu penderfyniad ynghylch bob Datganiad o Ddiddordeb **o fewn 30 diwrnod gwaith**. Unwaith eto, gall hyn gymryd mwy o amser os bydd nifer y ceisiadau yn uchel.

Ni fydd mudiad y mae ei gais ar gyfer prosiectau tebyg wedi cael ei wrthod **dair gwaith** yn gymwys i wneud cais arall ar gyfer y rhaglen.

Cais Llawn

Bydd mudiadau sy'n cael gwahoddiad i gyflwyno Cais Llawn yn cael cyfnod o dri mis i gyflwyno cais manwl y mae'n rhaid iddo gynnwys cynllun busnes wedi'i

ddiweddaru. Rhaid i'r cynllun busnes gynnwys rhagamcanion llif arian am o leiaf tair blynedd. Bydd hyn yn ein galluogi ni i asesu cynaliadwyedd y cais yn y tymor canolog i'r tymor hir.

Beth yw Cynllun Busnes?

Gyda chynllun busnes, rydym yn golygu dogfen:

- Sy'n nodi'r achos i gael cyllid;
- Sy'n sefydlu pwy sy'n rhan o'r cais, i ba raddau a sut maent wedi cyfrannu at y broses;
- Sy'n sefydlu costau'r prosiect cyfan (refeniw a chyfalaf) ac yn dangos sut bydd y costau hyn yn cael eu cynnwys;
- Sy'n cynnwys y rhagamcanion llif arian diweddaraf am o leiaf y tair blynedd ariannol nesaf.

Bydd ceisiadau llawn yn cael eu gwerthuso fesul un yn unol â'r meini prawf a gyhoeddwyd fel yr amlinellir uchod. Bydd swyddogion achos yn ymweld â phob prosiect sy'n gofyn am dros £100,000 cyn cyflwyno argymhelliad o ran cyllid gerbron panel grant y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol sy'n cynnwys cynrychiolwyr o dimau Llywodraeth Cymru sydd â diddordeb yn y prosiectau sy'n cael eu hystyried. Y Dirprwy Weinidog a'r Prif Chwip fydd yn gwneud y penderfyniadau ariannu terfynol. Bydd yr amserlen penderfyniadau ar gyfer y cam cais llawn yn dibynnu ar ba mor gyflym y bydd prosiectau unigol yn darparu gwybodaeth.

Mae'r ffurflen gais llawn yn rhoi rhagor o wybodaeth am y gofynion. Rydym yn annog ymgeiswyr i ddarparu cymaint o'r wybodaeth ag y bo modd yn electronig. Fodd bynnag, mae'n rhaid i'r ffurflen gais gael ei llofnodi gan ddau lofnodwr (nad ydynt yn perthyn) a'i chyflwyno fel copi caled i'r cyfeiriad post isod. Mae modd i chi gyflwyno ceisiadau yn Gymraeg neu yn Saesneg.

Efallai y bydd angen i ymgeiswyr llwyddiannus ddarparu tystiolaeth neu wybodaeth ychwanegol megis canlyniadau ceisiadau am arian cyfatebol neu geisiadau am ganiatâd cynllunio.

Bydd pob ymgeisydd nad yw'n llwyddiannus yn cael adborth cynhwysfawr i gyd-fynd â'r mudiad unigol. Gall mudiadau ailgyflwyno ceisiadau aflwyddiannus o fewn tri mis i'r penderfyniad cyllido. Bydd disgwyl i'r ymgeiswyr hyn ofyn am adborth a sicrhau eu bod yn defnyddio'r adborth i wella'r cais cyn iddo gael ei ailgyflwyno.

Ni fydd mudiad y mae ei gais ar gyfer prosiectau tebyg wedi cael ei wrthod **dair gwaith** yn gymwys i wneud cais arall ar gyfer y rhaglen.

Allbynnau a Chanlyniadau

Bydd Llywodraeth Cymru yn monitro sut mae'r holl geisiadau llwyddiannus yn cael eu darparu o dan y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol. Rydym yn awyddus nid yn unig i gofnodi allbynnau, e.e. bod nifer o gyfleusterau cymunedol wedi

gwella erbyn hyn ac yn addas ar gyfer y dyfodol; ond hefyd o ran canlyniadau, h.y. er mwyn pennu effaith y gwelliannau ar y bobl sy'n defnyddio'r cyfleuster.

Mae'r ffurflenni cais ar gyfer y grant o dan £25,000 a'r grant o dan £250,000 yn gofyn i fudiadau ddweud wrthym beth sy'n digwydd yn eu cyfleusterau ar hyn o bryd. Rydym hefyd yn gofyn am wybodaeth am yr hyn mae ymgeiswyr yn disgwyl fydd yn newid yn dilyn y gwelliannau, er enghraifft, a ydynt yn disgwyl cael rhagor o ddefnyddwyr, neu a fydd modd cynnig gweithgareddau newydd. Faint o bobl fydd yn elwa?

Mae allbwn yn ymwneud â'r gweithgareddau a'r gwasanaethau a ddarperir. Yn fras mae hyn yn cynnwys pethau fel nifer y lleoedd hyfforddi sy'n cael eu darparu neu nifer y bobl sy'n defnyddio'r lle fel pwynt casglu undeb credyd.

Nid yw penderfynu pa allbynnau i'w cofnodi yn eich cais bob amser yn hawdd. Dylech gynnwys gwybodaeth am eich archebion rheolaidd ar gyfer gweithgareddau sy'n cael eu cyflwyno o dan un neu fwy o'r meysydd eang sy'n cael eu rhestru ar dudalen 5..

Dylai canlyniad fod yn ddatganiad iaith syml o effaith yr hyn rydych yn ei wneud (h.y. pam eich bod yn gwneud rhywbeth). Dylai amlinellu'r newidiadau rydych yn bwriadu iddynt ddigwydd yn y gymuned a'r amserlen debygol ar gyfer y newid. Rhaid iddo fod yn ddatganiad y gellir ei ddefnyddio i fesur cynnydd. Dylai canlyniadau fod yn bethau y gellir eu cyflawni. Dylech anelu am leiafswm o dri chanlyniad pendant ar gyfer grantiau llai a lleiafswm o bump ar gyfer ceisiadau mwy.

Dylech geisio dangos effaith yr amrywiaeth o weithgareddau a gynigir, gan gynnwys y manteision tymor hwy. Er enghraifft:

- Faint o bobl sydd bellach wedi cael cyfle i fynd yn ôl i weithio o ganlyniad i hyfforddiant achrededig maent wedi'i gael eleni, a sut mae hyn o fudd iddyn nhw/y gymuned?
- Faint o grwpiau defnyddwyr newydd sy'n defnyddio'r cyfleuster nad oeddent yn gwneud hynny chwe mis yn ôl, a pham mae hyn yn bwysig/sut mae o fudd i'r gymuned?
- Faint mwy o bobl sydd bellach yn cynnal sesiynau ymarfer corff nad oeddent yn gwneud hynny yn y flwyddyn flaenorol a sut mae hyn yn fudd iddyn nhw/y gymuned?

Bydd yr holl geisiadau llwyddiannus yn cael eu monitro am gyfnod o bum mlynedd ar ôl i'r prosiect gael ei gwblhau.

Lluniau

Mae lluniau yn dangos tu mewn a thu allan y cyfleuster yn ddefnyddiol iawn yn ystod gwerthusiad a dylid eu cyflwyno yn electronig os oes modd.

Cymorth Gwladwriaethol - A yw gweithgareddau masnachol yn gymwys i gael cymorth?

Bydd pob cais i'r Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol yn cael ei asesu yn unol â meini prawf y Cymorth Gwladwriaethol cyn y gwneir argymhelliad o ran cyllid.

Mae cyllid cyhoeddus ar gyfer gweithgareddau economaidd sy'n cael eu cynnal gan fudiadau, gan gynnwys mentrau cymdeithasol a mudiadau sydd â statws elusenol, yn dod o dan reolau Cymorth Gwladwriaethol y Comisiwn Ewropeaidd.

Mae'r rheolau hyn yn caniatáu symiau bach o gymorth o dan y Rheoliad de minimis sydd wedi'i bennu ar hyn o bryd fel swm o dan €200,000 dros gyfnod treigl o dair blynedd ariannol.

Os byddwn yn amau y byddai cyllid yn gyfystyr â Chymorth Gwladwriaethol ac nad yw'r Rheoliad de minimis yn berthnasol, yna gall prosiectau hefyd gael eu hariannu gan ddefnyddio'r Rheoliad Eithriad Bloc Cyffredinol, sy'n darparu sicrwydd am gymorth grant wedi'i dargedu'n benodol at hyfforddiant neu greu cyflogaeth.

Os oes angen sicrwydd Cymorth Gwladwriaethol ar eich prosiect, yna byddwn yn cysylltu â chi yn ystod y broses werthuso i drafod.

Caffael

Rhaid i unrhyw waith sy'n angenrheidiol ar gyfer cyflwyno prosiect gael ei gaffael yn briodol a rhaid cymryd gofal i sicrhau bod pob ymarfer caffael yn deg, yn agored ac yn cael ei wneud mewn ffordd sy'n foesebol, yn gynaliadwy, yn atebol ac yn cydymffurfio â rhwymedigaethau gweithdrefnol, cyfreithiol a rhyngwladol.

Bydd Llywodraeth Cymru yn gofyn am dystiolaeth o'r broses gaffael yn ystod proses werthuso'r cais llawn.

A allaf gael help i lenwi fy nghais?

Efallai y gallwch ofyn am gymorth gan eich partner(iaid) allweddol. Gall hyn gael ei ystyried fel arian cyfatebol ar ffurf ymarferol.

Mae modd i Gyngorau Gwirfoddol Sirol (CGS) ddarparu cyngor cyllido a gweithredu gwasanaeth dod o hyd i grantiau. Er na allant warantu cefnogaeth i ddatblygu i bob ymgeisydd byddant yn darparu cymaint o gymorth ac amser ac adnoddau ag y bo modd.

Gallwch ddod o hyd i'ch Cyngor Gwirfoddol Sirol lleol drwy edrych ar wefan Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru yn:

<http://www.wcva.org.uk/members-partners/county-voluntary-councils>

Mae WCVA a mudiadau gwirfoddol sirol hefyd yn darparu cymorth ynghylch diogelu ar gyfer mudiadau gwirfoddol a chymunedol bach. Mae dolen ar gael yma:

<http://www.wcva-safeguarding.org.uk/Safeguarding>

Mae WCVA a Chynghorau Gwirfoddol Sirol hefyd yn darparu cymorth ynghylch polisiau gwirfoddoli. Gallwch gael help yma:

<http://www.gwirfoddolicymru.net/landing/>

Gall mentrau cymdeithasol gael cymorth drwy Fusnes Cymdeithasol Cymru yn:

<https://businesswales.gov.wales/socialbusinesswales/cy>

neu gan Ganolfan Cydweithredol Cymru yn:

<https://cymru.coop/helpu-busnesau-cymdeithasol-i-dyfu/>

A fydd fy nghais yn cael ei drin yn gyfrinachol?

Bydd angen i ni drafod eich cais gyda phobl eraill yn Llywodraeth Cymru e.e. ceisiadau ar gyfer prosiectau sy'n gweithio gyda Teuluoedd yn Gyntaf neu Dechrau'n Deg.

Byddwn hefyd yn cysylltu â'r partneriaid allweddol a nodwyd gennych yn eich cais i drafod eich prosiect e.e. eich awdurdod lleol neu fwrdd iechyd lleol. Bydd gwybodaeth am geisiadau llwyddiannus hefyd yn cael ei defnyddio mewn deunydd cyhoeddusrwydd.

O dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000, mae dyletswydd ar bob corff cyhoeddus, gan gynnwys Llywodraeth Cymru, mewn rhai amgylchiadau, i gadarnhau ar gais a yw'n meddu ar wybodaeth benodol ac, i rannu'r wybodaeth hon.

Pryd byddaf yn gwybod canlyniad fy nghais?

Byddwn yn cydnabod ein bod wedi derbyn ceisiadau am y grant dan £25,000, y Datganiadau o Ddiddordeb a'r Ceisiadau Llawn. Bydd ymgeiswyr yn cael gwybod am ganlyniad ceisiadau llawn cyn gynted ag y bo modd. Bydd pob prosiect sy'n cyflwyno cais llawn yn gofyn am dros £100,000 yn cael ymweliad yn ystod y broses werthuso. Bydd yr amserlen ar gyfer yr ymweliad hwn yn dibynnu ar faint o geisiadau sy'n cael eu gwerthuso ar y pryd a pha mor gyflym y mae modd i brosiectau unigol ddarparu gwybodaeth.

Gyda phwy gallaf gysylltu?

Ar gyfer ymholiadau cyffredinol, defnyddiwch flwch post y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol yn communityfacilitiesproghelp@gov.wales neu fel arall cysylltwch â ni drwy'r manylion isod:

Michael O'Shea	0300 0628612
Rachel Thomas	0300 0258182
Debbie Pritchard-Jones	0300 0628781
Lisa Clarridge	0300 0628307

Cyfeiriad Post

Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol
Is-adran Cymunedau
Llywodraeth Cymru
Swyddfa Merthyr Tudful
Rhyd-y-car
Merthyr Tudful
CF48 1UZ